บทความวิจัยต้นฉบับ : การประเมินผลการจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา

The Evaluation of Budget Allocation of National Health Security Funds of Sub-District Health Promotion Hospitals, Nakhon Ratchasima Province.

รัชนี อนุตรวิชา
Rachanee Anuttarawicha
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา
Nakhon Ratchasima Provincial Health Office
เบอร์โทรศัพท์ 08-1547-5874; E-mail : d-rachanee@hotmail.com
วันที่รับ 20 พ.ค. 2564; วันที่แก้ไข 10 มิ.ย. 2564; วันที่ตอบรับ 18 มิ.ย. 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์ความพึงพอใจ ความต้องการ และประเมินผลการจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยประกอบด้วย 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน 348 คน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 45 คน และผู้รับนโยบายไปปฏิบัติ จำนวน 228 คน การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน คือ ค่าสถิติสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพดำเนินการการจำแนก แยกแยะ และจัดหมวดหมู่ข้อมูล

ผลการวิจัย พบว่า (1) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลได้รับเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติในรูปแบบบริการที่จ่ายแบบเหมาจ่ายต่อผู้มีสิทธิ และบริการที่จ่ายตามเกณฑ์คุณภาพผลงาน (2) ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีความพึงพอใจต่อการจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติโดยภาพรวมอยู่ที่ระดับพึงพอใจมาก ($\overline{X}$ =4.15, S.D. =.68) ส่วนความต้องการโดยภาพรวมที่ระดับต้องการมากที่สุด ($\overline{X}$ =4.29, S.D. =.76) (3) การประเมินผลการจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พบว่า (3.1) ด้านบริบท การจัดสรรเงินการจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติภายในหน่วยงานเป็นไปตามระเบียบหลักเกณฑ์การจัดสรรเงิน fixed cost (3.2) ด้านปัจจัยนำเข้า การบริหารจัดการเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติชัดเจนมีความชัดเจนในการดำเนินงาน (3.3) ด้านกระบวนการ ผู้นำไปปฏิบัติสามารถนำเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติไปใช้ในการดำเนินงานต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม (4.4) ด้านผลลัพธ์ การบริหารจัดการเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเป็นไปตาม

วัตถุประสงค์ ทั้งนี้ การประเมินผลโดยภาพรวมอยู่ที่ระดับประสิทธิภาพดีมาก ($\overline{X}$ =4.21, S.D. =.69) ส่วนคู่มือการปฏิบัติงานด้านการเงิน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา สามารถเป็นต้นแบบในการปฏิบัติงานด้านการเงินได้เป็นอย่างดี ข้อเสนอแนะ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดควรจัดอบรมเพิ่มเติมความรู้เกี่ยวกับการเงินการคลังให้กับบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: การประเมินผล; การจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ; โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

Abstract

This research is mixed methods. The objective is to study situations, satisfaction, demand, and evaluation of budget allocation of National Health Security Funds of Sub-district Health Promotion Hospitals, Nakhon Ratchasima Province. The research instruments included document analysis, questionnaires, and in-depth interviews. The sample group consisted of 3 groups: Directors of Sub-district Health Promotion Hospitals 348 people, Stakeholders 45 people, and policy recipients 228 people. Data Analysis in quantitative data analyzes descriptive statistics including frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson Correlation Coefcient. Qualitative data is used to categorize and classify data.

The results showed that (1) Sub-district Health Promotion Hospitals received funding from National Health Security Funds in the form of services provided to eligible people and services paid according to the performance quality criteria (2) Directors of Sub-district Health Promotion Hospitals were satised with a budget allocation of National Health Security Funds overall at very satised level ($\overline{X}$ =4.15, S.D. =.68). Demand overall at the most demanding level ($\overline{X}$ =4.29, S.D. =.76). (3) The evaluation of budget allocation of National Health Security Funds found that (3.1) contextual of the budget allocation of National Health Security Funds within the organization in accordance with the regulations of allocation of fixed cost. (3.2) Inputs: Management of budget allocation of National Health Security Funds is operational clear. (3.3) Process aspect: Policy recipients can use the budget of National Health Security Funds are used in various operations appropriately. (3.4) Outcome: Management of budget allocation of National Health Security Funds meets objectives. The overall evaluation is at a very good level of performance ($\overline{X}$ =4.21, S.D. =.69). The Financial Practice Handbook provided by Nakhon Ratchasima Health Provincial Office can be a very good role model in nancial practice. Recommendation: Health Provincial Office should organize additional training on nance and knowledge to its personnel on an ongoing basis.

Keywords : Evaluation; Budget allocation of National Health Security Funds; Sub-district Health Promotion Hospitals

บทนำ

ปีงบประมาณ 2563 กองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ รายการงบประมาณที่ได้รับในปี พ.ศ. 2563 จำนวน 8 รายการ ประกอบด้วย (1) บริการทางการแพทย์เหมาจ่ายรายหัว (2) บริการผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์ (3) บริการผู้ป่วยไตวายเรื้อรัง (4) บริการควบคุม ป้องกัน และ รักษาโรคเรื้อรัง (5) ค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมสำหรับหน่วยบริการในพื้นที่กันดารพื้นที่เสี่ยงภัย และพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (6) ค่าบริการสาธารณสุขสำหรับผู้ป่วยติดบ้านติดเตียงที่มีภาวะพึ่งพิงในชุมชน (7) ค่าบริการสาธารณสุขเพิ่มเติมสำหรับการบริการระดับปฐมภูมิที่มีแพทย์ประจำครอบครัว และ (8) ค่าชดเชยวัคซีนป้องกันโรคหัดคางทูม และหัดเยอรมัน (MMR) เพื่อแก้ไขปัญหาการระบาดในภาคใต้ปีงบประมาณ 2561 – 2562 โดยการกำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินงาน และการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ คำนึงถึงความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2545 มาตรา 7 มาตรา 8 มาตรา 18(4) มาตรา 38 มาตรา 41 มาตรา 45 มาตรา 46 และมาตรา 47 คำสั่งหัวหน้ารักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 37/2559 (คำสั่ง คสช.ที่ 37/2559) ลงวันที่ 5 กรกฎาคม 2559 และสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราช อาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 แผนยุทธศาสตร์คณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2561 – 2564 โดยกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นค่าใช้จ่าย สนับสนุน และส่งเสริมการจัดบริการสาธารณสุขของหน่วยบริการ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้บุคคลสามารถเข้าถึงการบริการสาธารณสุขได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ ให้ใช้จ่ายเงินกองทุนโดยคำนึงถึงการพัฒนาการบริการสาธารณสุขในเขตพื้นที่ที่ไม่มีหน่วยบริการเพียงพอหรือมีการกระจายหน่วยบริการอย่างไม่เหมาะสม[1]

โดยแผนยุทธศาสตร์คณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2561 – 2564 และแผนแม่บทบูรณาการการพัฒนาระบบประกันสุขภาพ พ.ศ. 2561 – 2564 ภายใต้ แนวคิดหลักดังนี้ (1) การสร้างความเป็นธรรมต่อประชาชนและผู้ป่วยที่จะได้รับบริการสาธารณสุข (2) การเพิ่มประสิทธิผลและคุณภาพผลงานบริการสาธารณสุข (3) การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการร่วมดำเนินงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และการบริการสาธารณสุข (4) การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารเงินกองทุน โดยแบ่งเป็น (4.1) ให้มีการบริหารเป็นวงเงินแบบมีเพดานระดับเขตตามเขตความรับผิดชอบ ของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเขต (global budget ระดับเขต) (4.2) แนวทางการจ่ายค่าใช้จ่ายเงินกองทุน (4.3) เพื่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการกองทุน (4.4) เพื่อเป็นการส่งเสริมให้บุคคลสามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ (4.5) เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนานวัตกรรมความต้องการของภาครัฐ (4.6) การจ่ายค่าใช้จ่ายเงินกองทุนตามปริมาณงานที่เรียกเก็บภายหลังการให้บริการการให้บริการ (4.7) สาธารณสุขที่เป็นโครงการเฉพาะหรือโครงการพิเศษ (4.8) ให้มีมาตรการกำกับและเร่งรัดการใช้เงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติทุกระดับ (4.9) สำหรับรายการบริการที่มีการจ่ายแบบระบบปลายเปิด (4.10) ในระหว่างปีงบประมาณหากเงินที่กำหนดในรายการและประเภทบริการใดไม่เพียงพอ[2]

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา เป็นอีกหนึ่งหน่วยงานที่ดำเนินการจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ในช่วงเวลาที่ผ่านมา จากการดำเนินการจัดสรรเงินให้กับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินงานต่าง ๆ พบว่า (1) บุคลากรของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลขาดทักษะด้านการเงินการคลัง (2) ไม่มีบุคลากรที่รับผิดชอบโดยตรง (3) บุคลากรมีการเปลี่ยนแปลงโยกย้ายบ่อยครั้ง ส่งผลให้ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินงาน (4) บุคลากรมีจำนวนจำกัด (5) การจัดทำรายงานการเงินการคลังไม่ถูกต้องตามกฎระเบียบ[3]

แนวทางหนึ่งในการแก้ไขปัญหาการดำเนินการจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติให้กับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลของจังหวัดนครราชสีมา คือ การนำทฤษฎีการประเมินผล CIPP Model มาช่วยในการแก้ไขปัญหา โดยการประเมินผล CIPP Model หมายถึง กระบวนการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจดำเนินการสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันเป็นการตัดสินคุณค่า โดยวัดผล และตัดสินคุณค่าของสิ่งที่ถูกประเมินเทียบกับเกณฑ์ เพื่อวัดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของงาน โดยนำผลที่ประเมินได้มาปรับปรุงวิธีการดำเนินงาน เพื่อให้แผนงานหรือโครงการบรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ (1) บริบทของการประเมิน (context evaluation) เป็นการประเมินบริบทซึ่งเกี่ยวข้องกับความต้องการจำเป็นของผู้ได้รับผลประโยชน์ (2) ปัจจัยนำเข้า (input evaluation) เป็นการประเมินสิ่งนำเข้าเพื่อการวางแผน (plans) การเลือกกลยุทธ์ (strategies) ที่ตอบสนองต่อความต้องการ (3) กระบวนการ (process) เป็นการประเมินกระบวนกาiในการดำเนินงานของโครงการซึ่งเกี่ยวข้องกับการติดตาม (monitor) รวมถึงเอกสาร (document) และกิจกรรมต่าง ๆ (activities) (4) ผลลัพธ์ (product) เป็นการประเมินผลผลิตและผลที่ได้จากโครงการซึ่งเกี่ยวข้องกับการประเมิน ได้แก่ การประเมินผลกระทบ (impact evaluation) การประเมินประสิทธิผล คุณภาพ และความสำคัญของผลลัพธ์ที่ได้[4]

จากปัญหาการจัดสรรเงินให้กับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาจากนักวิชาการด้านเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และแนวทางการแก้ไขปัญหาโดยการนำ CIPP Model เข้ามาช่วยในการวิเคราะห์สถานการณ์การจัดสรรเงินให้กับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนครราชสีมา ส่งผลให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาเรื่องการประเมินผลการจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสถานการณ์การจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ให้กับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ความพึงพอใจและความต้องการการจัดสรรเงินให้แก่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล พร้อมทั้งประเมินผลการจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา เพื่อให้การจัดสรรงบประมาณให้แก่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลของจังหวัดนครราชสีมาให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์การจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา

2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจและความต้องการที่มีต่อการจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา

3. เพื่อประเมินผลการจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา

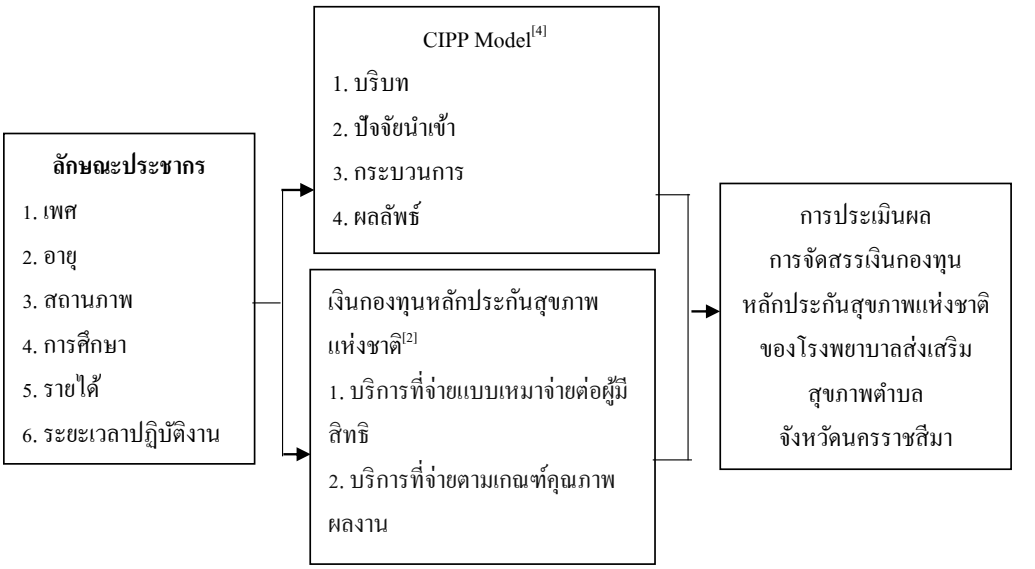
ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (mixed methods research) โดยประชากรในการวิจัย ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชน สาธารณสุขอำเภอ และผู้เกี่ยวข้อง ส่วนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ (1) ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็นด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) จำนวน 348 คน (2) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชน สาธารณสุขอำเภอ และผู้เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็นด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 45 คน (3) ผู้รับนโยบายไปปฏิบัติ ผู้วิจัยกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้วิธีคำนวณขนาดตัวอย่างแบบทราบจำนวนประชากรของ Taro Yamane[5] โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่น 95% ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ เท่ากับ 5% หรือ 0.05 และเผื่อความไม่สมบูรณ์ของแบบสอบถามไว้ 5% จำนวน 228 คน

2. ขอบเขตด้านตัวแปรศึกษา การวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการประเมินผลการจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา โดยนำทฤษฎีการประเมินผล CIPP Model ตามแนวคิดของ Stufebeam Shinkeld[4] ประกอบด้วย บริบทของการประเมิน ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลลัพธ์ มาเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

3. ขอบเขตด้านระยะเวลาการวิจัย การวิจัยดังกล่าวดำเนินการระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ. 2562 – กันยาน พ.ศ. 2563 รวมระยะเวลา 1 ปี

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชนสาธารณสุขอำเภอ และผู้เกี่ยวข้องกับเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติของจังหวัดนครราชสีมา

1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ประกอบด้วย 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และผู้รับนโยบายไปปฏิบัติ โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1.2.1 ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็นด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยกำหนดดังนี้ (1) เป็นผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลปฏิบัติงานระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ. 2562 – กันยายน พ.ศ. 2563 (2) มีความพร้อมในการให้ข้อมูลการวิจัย (3) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดสรรเงิน และสถานการณ์การเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนครราชสีมา เป็นอย่างดี จำนวน 348 คน

1.2.2 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชน สาธารณสุขอำเภอ และผู้เกี่ยวข้องกับเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็นด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 45 คน แบ่งเป็น 5 โซน โซนละ 3 อำเภอ อำเภอละ 3 คน (อำเภอขนาด

ใหญ่ จำนวน 1 อำเภอ อำเภอขนาดกลาง จำนวน 1 อำเภอ และอำเภอขนาดเล็ก จำนวน 1 อำเภอ) โดยกำหนดดังนี้ (1) เป็นผู้บริหารที่ปฏิบัติงานอยู่ในอำเภอนั้น ๆ ระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2562 – กันยายน พ.ศ. 2563 (2) มีความพร้อมในการให้ข้อมูลการวิจัย (3) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา

1.2.3 ผู้รับนโยบายไปปฏิบัติ คือ ผู้ที่เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชน สาธารณสุขอำเภอ และผู้เกี่ยวข้องกับเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติของแต่ละหน่วยงาน เนื่องจากทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน จึงกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้วิธีคำนวณขนาดตัวอย่างแบบทราบจำนวนประชากร ของ Taro Yamane[5] โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่น 95% และค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ เท่ากับ 5% หรือ 0.05 โดยใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มตัวอย่างโดยบังเอิญ จากการคำนวณได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 217 คน และเผื่อความไม่สมบูรณ์ของแบบสอบถามไว้ 5% เท่ากับ 11 คน ดังนั้นขนาดบุคลากรทั่วไปที่เป็นกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้มีจำนวน 228 คน

2. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสอบถาม ชุดที่ 1 และ 2 แบบสัมภาษณ์เชิงลึก โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 แบบวิเคราะห์เอกสาร เพื่อศึกษาสถานการณ์การจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยแบ่งประเด็นศึกษาออกเป็น 5 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ส่วนที่ 2 เงินรายรับที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลได้รับจากเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ส่วนที่ 3 หลักเกณฑ์การจัดสรรเงิน fixed cost โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ประจำปี 2563 ส่วนที่ 4 หลักเกณฑ์การจัดสรรเงิน fixed cost สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ประจำปี 2563 และส่วนที่ 5 ข้อมูลอื่น ๆ

2.2 แบบสอบถาม ชุดที่ 1 เพื่อศึกษาความพึงพอใจ ความต้องการ และการประเมินผลการจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยแบ่งประเด็นศึกษาออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป จำนวน 6 ข้อ ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจและความต้องการที่มีต่อการจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 10 ข้อ ส่วนที่ 3 การประเมินผลการจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตามทฤษฎี CIPP Model ประกอบด้วย บริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลลัพธ์ จำนวน 16 ข้อ และส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ จำนวน 1 ข้อ

2.3 แบบสอบถาม ชุดที่ 2 เพื่อประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการประชุมเชิงปฏิบัติการ ผู้วิจัยแบ่งประเด็นศึกษาออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป จำนวน 6 ข้อ ส่วนที่ 2 การประเมินความพึงพอใจต่อคู่มือการปฏิบัติงานด้านการเงิน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา และการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ จำนวน 14 ข้อ และส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ จำนวน 1 ข้อ

2.4 แบบสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค แนวทางการแก้ไขปัญหา ความพึงพอใจและความต้องการการจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยแบ่งประเด็นศึกษาออกเป็น 6 ส่วน ได้แก่ (1) ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 3 ข้อ (2) ด้านบริบท จำนวน 3 ข้อ (3) ด้านปัจจัยนำเข้า จำนวน 3 ข้อ (4) ด้านกระบวนการ จำนวน 5 ข้อ (5) ด้านผลลัพธ์ จำนวน 3 ข้อ และ(6) ข้อเสนอแนะ จำนวน 1 ข้อ

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดให้มีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย ดังนี้ เครื่องมือเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และเครื่องมือเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถาม ชุดที่ 1 และ 2 โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 เครื่องมือเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์เชิงลึก การทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (validity) เมื่อสร้างคำถาม จัดรูปแบบและโครงสร้างของแบบวิเคราะห์เอกสาร และแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแล้ว ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยนำแบบวิเคราะห์เอกสาร และแบบสัมภาษณ์เชิงลึกเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดสรรเงินให้กับหน่วยงานสาธารณสุข ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารงานการเงินในหน่วยสาธารณสุข และผู้เชี่ยวชาญด้านเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ จำนวน 3 ท่าน เพื่อให้คำแนะนำในการปรับแก้ไขและตรวจสอบความถูกต้องความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ตลอดจนภาษาที่ใช้ แล้วจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อดำเนินการ ในขั้นต่อไป ทั้งนี้ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนน้อยผู้วิจัยจึงไม่ได้ทำการทดสอบความเชื่อมั่น โดยอาศัยการทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเพียงอย่างเดียว

3.2 เครื่องมือเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถาม ชุดที่ 1 และ 2 โดยแบบสอบถามทั้ง 2 ชุดมีขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือแบบเดียวกัน ดังนี้

3.2.1 การทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เมื่อสร้างคำถาม จัดรูปแบบและโครงสร้างของแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดสรรเงินให้กับหน่วยงานสาธารณสุข ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารงานการเงินในหน่วยสาธารณสุข และผู้เชี่ยวชาญด้านเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยหรือไม่ ตลอดจนภาษาที่ใช้ แล้วจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อดำเนินการในขั้นต่อไป

3.2.2 การทดสอบความเชื่อมั่น (reliability) ได้อาศัยวิธีการทดสอบก่อน (pre – test) กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน 1 ครั้ง โดยทดสอบกับกลุ่มประชากรทั่วไปที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างแล้วนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นโดยวิธีการใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบอค (Cronbach's Alpha) ทีมวิจัยใช้ฟังก์ชั่นการวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือ (reliability analysis) ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเป็นเครื่องมือในการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ทั้งนี้ ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามชุดที่ 1 ทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่น 0.79 และชุดที่ 2 ทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่น 0.77 แสดงว่าแบบสอบถามทั้งฉบับมีความเชื่อมั่นสูง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย โดยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม มาทำการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยข้อมูลเชิงปริมาณจะวิเคราะห์สถิติภาคบรรยาย ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจและความต้องการต่อการจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกับประสิทธิภาพการประเมินผลการจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลใช้ค่าสถิติสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (pearson's correlation coefcient)

สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพนั้น ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาที่ได้จากแบบวิเคราะห์เอกสาร และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ตามแนวคิดเกี่ยวกับเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ แนวคิดเกี่ยวกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานสาธารณสุข ทฤษฎีการประเมินผล CIPP Model ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจของสื่อ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการจำแนก แยกแยะ และจัดหมวดหมู่ข้อมูล พร้อมทั้งรอรับฟังความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นผู้วิจัยจะนำข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากแบบแบบสอบถาม ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากแบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์เชิงลึก มาสังเคราะห์ พร้อมทั้งบูรณาการเข้าด้วยกัน และนำเสนอเชิงพรรณนา

5. การปกป้องจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

การวิจัยเรื่องดังกล่าวได้รับการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา รหัส 2019 – 059 เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2562 โดยผู้วิจัยได้ชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการทำวิจัยให้กลุ่มตัวอย่างรับทราบ กลุ่มตัวอย่างยินยอมให้ข้อมูลต่อการวิจัย ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวม โดยจะปกปิดข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างเป็นความลับ

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยขอนำเสนอการสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังต่อไปนี้

1. สถานการณ์การจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา

ผลการวิจัยจากการวิเคราะห์เอกสาร พบว่า โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลได้รับเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติในรูปแบบบริการที่จ่ายแบบเหมาจ่ายต่อผู้มีสิทธิ จำนวน 1,242.68 บาท ต่อผู้มีสิทธิ์จ่ายให้กับหน่วยบริการประจำในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติตามจำนวนประชากรที่ลงทะเบียนกับหน่วยบริการประจำ ด้วยอัตราจ่ายต่อประชากรที่คำนวณระดับจังหวัด นอกจากนี้ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบริการที่จ่ายตามเกณฑ์คุณภาพผลงาน คือ ค่ารักษาพยาบาลที่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ให้บริการในสิทธิต่าง ๆ ได้แก่ สิทธิเบิกได้ สิทธิประสังคม สิทธิพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ สิทธิชำระเงินเอง ประกันเอกชน และอื่น ๆ

ในด้านหลักเกณฑ์การจัดสรรเงิน fifixed cost โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ประจำปี 2563 โดยผ่านคณะกรรมการบริหารการเงินการคลัง ระดับจังหวัด แบ่งเป็น 9 หมวด ได้แก่ (1) หมวดค่าจ้างชั่วคราว เงินประกันสังคม

เบี้ยเลี้ยง เหมาจ่าย เงิน พตส. (2) ค่าตอบแทน (3) หมวดสาธารณูปโภค (4) ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง (5) ค่าวัสดุสำนักงาน/งาน บ้านงานครัว/คอมพิวเตอร์ (6) ค่าซ่อมแซมและบำรุง รักษายานพาหนะ (7) ค่าซ่อมแซมครุภัณฑ์ ให้ PCU ส่งครุภัณฑ์ที่ชำรุดซ่อมที่ CUP โดยตรงหรือแล้วแต่มติของแต่ละ CUP BOARD (8) งบพัฒนาบุคลากรให้คบสอ. วางแผนการพัฒนาบุคลากร ตามความจำเป็นของแต่ละแห่ง และ(9) ให้แต่ละ CUP BOARD ยืดหยุ่นตามเกณฑ์นี้ได้แต่ ต้องไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และหลักเกณฑ์การจัดสรรเงิน fixed cost สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ประจำปี 2563 ได้ผ่านผ่านคณะกรรมการบริหารการเงิน การคลังระดับจังหวัดด้วยเช่นกัน แบ่งเป็น 9 หมวด ได้แก่ (1) วัสดุสำนักงาน (2) วัสดุงานบ้านงานครัว (3) ค่าจ้างชั่วคราว (4) ค่าซ่อมรถ (5) ค่าซ่อมครุภัณฑ์ (6) ค่าสาธารณูปโภค (7) น้ำมันเชื้อเพลิง (8) งบพัฒนาบุคลากร (9) วัสดุคอมพิวเตอร์

2. ความพึงพอใจและความต้องการที่มีต่อการจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา

ผลการวิจัยจากแบบสอบถาม ชุดที่ 1 พบว่า ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 66.67 อายุ 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 70.98 ส่วนใหญ่สมรสแล้ว คิดเป็นร้อยละ 85.63 ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 91.38 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระหว่าง 35,001 – 40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 45.69 ปฏิบัติงานเป็นระยะเวลา ระหว่าง 26 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 41.67

การเปรียบเทียบความพึงพอใจและความต้องการที่มีต่อการจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล พบว่า ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีความพึงพอใจต่อการจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับความพึงพอใจมากที่สุด เช่น เงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติประเภทบริการทางการแพทย์เหมาจ่ายรายหัวมีความเหมาะสม ($\overline{X}$ =4.24, S.D. =.69) เป็นต้น และที่ระดับพึงพอใจมาก เช่น เปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติสามารถแสดงความคิดเห็นต่อการจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ($\overline{X}$ =4.19, S.D. =.81) เป็นต้น ทั้งนี้ โดยภาพรวมผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีความพึงพอใจต่อการจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติอยู่ที่ระดับพึงพอใจมาก ($\overline{X}$ =4.15, S.D. =.68) ส่วนด้านความต้องการอยู่ที่ระดับต้องการมากที่สุดในทุกประเด็น เช่น หลักเกณฑ์การจัดสรรเงิน fixed cost เป็นไปตามระเบียบ ข้อบังคับ ($\overline{X}$ =4.36, S.D. =.74) เงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติประเภทบริการทางการแพทย์เหมาจ่ายรายหัวมีความเหมาะสม ($\overline{X}$ =4.35, S.D. =.83) เป็นต้น ทั้งนี้ โดยภาพรวมผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีความต้องการการจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่ระดับต้องการมากที่สุด ($\overline{X}$ =4.29, S.D. =.76)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจต่อการจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกับประสิทธิภาพการประเมินผลการจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ

ตำบล พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน ในระดับสูงมาก (r = 0.96; p-value = 0.035)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความสัมพันธ์ระหว่างต้องการที่มีต่อการจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกับประสิทธิภาพการประเมินผลการจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันในระดับสูงมาก (r = 0.90; p-value = 0.033)

3. การประเมินผลการจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา

ผลการวิจัยจากแบบสอบถาม ชุดที่ 1 พบว่า (1) ด้านบริบท ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีความคิดเห็นแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ ที่ระดับประสิทธิภาพดีมาก เช่น หลักเกณฑ์การจัดสรรเงิน fixed cost ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ มีรายละเอียดชัดเจน ($\overline{X}$ =4.24, S.D. =.72) เป็นต้น และที่ระดับประสิทธิภาพดี เช่น การการจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล บริสุทธิ์ ยุติธรรม ($\overline{X}$ =4.18, S.D. =.59) เป็นต้น (2) ด้านปัจจัยนำเข้า แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ ที่ระดับประสิทธิภาพดีมาก เช่น หลักเกณฑ์การจัดสรรเงิน fixed cost ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และสำนักงานสาธารณสุขอำเภอช่วยทำให้การดำเนินงานง่ายขึ้น ($\overline{X}$ =4.26, S.D. =.58) เป็นต้น และที่ระดับประสิทธิภาพดี เช่น วงเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเพียงพอสำหรับการดำเนินงาน ($\overline{X}$ =4.19, S.D. =.58) เป็นต้น (3) ด้านกระบวนการแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ ที่ระดับประสิทธิภาพดีมาก เช่น ผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชน สารธารณสุขอำเภอ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และผู้เกี่ยวข้อง สามารถนำเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติไปใช้ในการดำเนินงานต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ($\overline{X}$ =4.27, S.D. =.59) เป็นต้น และที่ระดับประสิทธิภาพดี เช่น ผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชน สาธารณสุขอำเภอ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และผู้เกี่ยวข้องสามารถกำหนดกิจกรรมได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ($\overline{X}$ =4.17, S.D. =.74) (4) ด้านผลลัพธ์มีความคิดเห็นที่ระดับประสิทธิภาพดีมากในทุกประเด็น เช่น สามารถนำหลักเกณฑ์การจัดสรรเงิน fixed cost ปีงบประมาณ 2563 เป็นต้นแบบในการกำหนดหลักเกณฑ์การจัดสรรเงิน fixed cost ปีงบประมาณ 2564 ได้ ($\overline{X}$ =4.25, S.D. =.91) ทั้งนี้ โดยภาพรวมผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีความคิดเห็นต่อการจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลอยู่ที่ระดับประสิทธิภาพดีมาก ($\overline{X}$ =4.21, S.D. =.69)

ผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่า (1) ด้านบริบท ได้แก่ (1.1) การจัดสรรเงินการจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติภายในหน่วยงาน เป็นไปตามระเบียบหลักเกณฑ์การจัดสรรเงิน fixed cost ที่คณะกรรมการบริหารการเงินการคลังระดับจังหวัดกำหนด (1.2) ผู้มีอำนาจในการบริหารจัดการเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ คือ คณะกรรมการประสานงานสาธารณสุข

ระดับอำเภอ (1.3) การจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติผ่านคณะกรรมการประสานงานสาธารณสุขระดับอำเภอ มีความเหมาะสม เนื่องจากคณะกรรมการดังกล่าวมาจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง (2) ด้านปัจจัยนำเข้า ได้แก่ (2.1) การบริหารจัดการเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติชัดเจนมีความชัดเจนในการดำเนินงาน สามารถตรวจสอบได้ (2.2) การจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติให้กับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีความบริสุทธิ์ ยุติธรรม เนื่องจากการจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการประสานงานสาธารณสุขระดับอำเภอ (2.3) หลักเกณฑ์การจัดสรรเงิน fixed cost ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และสำนักงานสาธารณสุขอำเภอมีความเหมาะสมแล้ว เพราะผ่านการพิจารณาเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารการเงินการคลังระดับจังหวัด (3) ด้านกระบวนการ ได้แก่ (3.1) วิธีการแก้ไขปัญหาในการจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เช่น บุคลากรของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลขาดทักษะด้านการเงินการคลัง การแก้ไขปัญหา มอบหมายให้บุคลากรที่รับผิดชอบด้านการเงินการคลังเข้าฝึกอบรมหลักสูตรการเงินการคลังกับบุคลากรทางการเงินสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด (3.2) การนำเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติมาใช้ตามแผนการดำเนินงานมักเป็นไปตามแผนที่กำหนด เพราะการเบิกจ่ายต้องเป็นไปตามแผนการดำเนินงาน (4) ด้านผลลัพธ์ ได้แก่ (4.1) การบริหารจัดการเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด (4.2) การจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากสามารถบริหารจัดการได้ตามแผน ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมการจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เช่น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดควรจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้านการเงินโดยให้ครอบคลุมถึงการจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

ผลการวิจัยจากแบบสอบถาม ชุดที่ 2 การประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่า ผู้รับนโยบายไปปฏิบัติส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 66.23 มีอายุ 51 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 42.54 ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 73.25 สำเร็จการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 65.79 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ระหว่าง 35,001 – 40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 44.74 ปฏิบัติงานเป็นระยะเวลา ระหว่าง 21 – 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.02

ด้านความพึงพอใจต่อคู่มือการปฏิบัติงานด้านการเงิน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา และการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่า (1) ด้านความรู้ที่ได้รับแบ่งออกเป็น 2 ระดับ ดังนี้ ที่ระดับพึงพอใจมากที่สุด เช่น คู่มือการปฏิบัติงานด้านการเงินสามารถใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี เป็นต้น และความพึงพอใจระดับมาก ได้แก่ เข้าใจกฎระเบียบแนวทางปฏิบัติมากขึ้น (2) ด้านวิทยากรมีความพึงพอใจที่ระดับพึงพอใจมากที่สุด เช่น วิทยากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติและคู่มือการปฏิบัติงานด้านการเงินเป็นอย่างดี เป็นต้น (3) ด้านการนำไปใช้ประโยชน์แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ ที่ระดับพึงพอใจมากที่สุด ได้แก่ คู่มือการปฏิบัติงานด้านการเงิน ครอบคลุม ชัดเจน และที่ระดับพึงพอใจมาก เช่น สามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน

ด้านการเงินได้เป็นอย่างดี เป็นต้น (4) ด้านอาคารสถานที่และโสตทัศนูปกรณ์แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ ที่ระดับพึงพอใจมากที่สุด ได้แก่ ระยะเวลามีความเหมาะสม และที่ระดับพึงพอใจมาก เช่น อาคาร สถานที่ มีความพร้อมในการจัดประชุม เป็นต้น โดยภาพรวมอยู่ที่ระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\overline{X}$ =4.21, S.D. =.73) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่าควรมีการจัดการจัดประชุมอย่างต่อเนื่อง และควรมีการจัดประชุมในระดับพื้นที่

อภิปรายผล

ผู้วิจัยขอนำเสนอการอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังต่อไปนี้

1. สถานการณ์การจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยในประเด็นรายได้ที่ได้รับจากเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พบว่า โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดนครราชสีมาได้รับเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ คือ บริการที่จ่ายแบบเหมาจ่ายต่อผู้มีสิทธิ จำนวน 1,242.68 บาทต่อผู้มีสิทธิ จ่ายให้กับหน่วยบริการประจำในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติตามจำนวนประชากรที่ลงทะเบียนกับหน่วยบริการประจำ ด้วยอัตราจ่ายต่อประชากรที่คำนวณระดับจังหวัด สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ[2] และสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข[6] ที่กล่าวว่า แนวทางการจ่ายค่าใช้จ่ายเงินกองทุน เป็นการจ่ายสำหรับการบริการสาธารณสุขและการสนับสนุนและส่งเสริมการจัดบริการสาธารณสุข ทั้งนี้ การจ่ายเป็นเงินจะจ่ายแบบเหมาจ่ายตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด จ่ายตามปริมาณงานที่เรียกเก็บภายหลังการให้บริการ และจ่ายตามโครงการที่กำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะ โดยมอบให้ สปสช. กำหนด การกำกับ การตรวจสอบและประเมินผลเงินที่ได้รับจากกองทุน เพื่อให้สอดคล้องกับข้อเสนอแนะของหน่วยตรวจสอบ กล่าวคือ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา ได้รับเงินจากเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ โดยมีคณะกรรมการบริหารการเงินการคลัง ระดับจังหวัดเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์การจัดสรรเงิน fixed cost โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เพื่อให้การดำเนินงานเบิกจ่ายเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยในประเด็นหลักเกณฑ์การจัดสรรเงิน fixed cost ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ประจำปี 2563 พบว่า การกำหนดหลักเกณฑ์การจัดสรรเงิน fixed cost โดยผ่านคณะกรรมการบริหารการเงินการคลัง ระดับจังหวัด ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวมาจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ในส่วนการกำหนดหลักเกณฑ์จะพิจารณาจากจำนวนประชากรของพื้นที่นั้น ๆ เป็นหลัก ดังนั้น แต่ละพื้นที่จะได้รับการจัดสรรที่แตกต่างกันออกไปตามบริบทของพื้นที่

2. ความพึงพอใจและความต้องการที่มีต่อการจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยในประเด็นความพึงพอใจต่อการจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติให้กับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล พบว่า ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีความพึงพอใจต่อการจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับความพึงพอใจมากที่สุด เช่น เงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติประเภทบริการทางการแพทย์เหมาจ่ายรายหัวมีความเหมาะสม เป็นต้น และที่ระดับพึงพอใจมาก เช่น เปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติสามารถแสดงความคิดเห็นต่อการจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เป็นต้น ทั้งนี้ โดยภาพรวมอยู่ที่ระดับพึงพอใจมาก ($\overline{X}$ =4.15, S.D. =.68) สอดคล้องกับความคิดเห็นของยุบล เบ็ญจรงค์กิจ[7] ที่กล่าวว่า สภาวะทางสังคมและจิตใจมีผลต่อความต้องการ การคาดคะเนใดตรงกับความต้องการโดยการเลือกเปิดรับอยู่บ่อยครั้ง หากสามารถตอบสนองผู้รับสารได้อย่างเต็มที่ ย่อมจะได้รับความพึงพอใจจากผู้รับสาร กล่าวคือ ความพึงพอใจของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจะเกิดการเปลี่ยนแปลงเมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการอย่างเต็มที่ โดยการเน้นย้ำ หรือกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลง หากการจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติสามารถเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ระดับความพึงพอใจอาจเปลี่ยนจากความพึงพอใจระดับมากเป็นความพึงพอใจระดับมากที่สุดได้

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยในประเด็นความต้องการที่มีต่อการจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติให้กับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล พบว่า ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีความต้องการการจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่ระดับต้องการมากที่สุด เช่น หลักเกณฑ์การจัดสรรเงิน fixed cost เป็นไปตามระเบียบ ข้อบังคับ เงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติประเภทบริการทางการแพทย์เหมาจ่ายรายหัวมีความเหมาะสม ทั้งนี้ โดยภาพรวมอยู่ที่ระดับต้องการมากที่สุด ($\overline{X}$ =4.29, S.D. =.76) สอดคล้องกับแนวคิดของยุบล เบ็ญจรงค์กิจ[7] ที่กล่าวว่า พฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากความต้องการ ซึ่งความต้องการของแต่ละคนแตกต่างกันออกไป พฤติกรรมการเปิดรับสื่อของแต่ละคน เกิดจากพื้นฐานด้านจิตใจของบุคคลผนวกกับประสบการณ์ที่ได้รับจากสถานการณ์ต่าง ๆ กล่าวคือ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลล้วนมีความต้องการด้านการจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติแตกต่างกัน การดำเนินการจัดสรรตามหลักเกณฑ์การจัดสรรเงิน fixed cost จึงมีความเหมาะสม เพื่อให้ทุกโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลดำเนินการปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน

3. การประเมินผลการจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยในประเด็นด้านบริบท พบว่า ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีความคิดเห็นแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ ที่ระดับประสิทธิภาพดีมาก เช่น หลักเกณฑ์การจัดสรรเงิน fixed cost ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และสำนักงานสาธารณสุขอำเภอมีรายละเอียดชัดเจน เป็นต้น และที่ระดับประสิทธิภาพดี เช่น การการจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล บริสุทธิ์ ยุติธรรม เป็นต้น แนวคิดของ Stufebeam and Shinkeld[4] ที่ว่า บริบทของการประเมิน เป็นการประเมินบริบทซึ่งเกี่ยวข้องกับความต้องการจำเป็นของผู้ได้รับผลประโยชน์ สินทรัพย์ ที่มีและปัญหา ภายใต้บริบทสิ่งแวดล้อมในการประเมินซึ่งรวมถึงการเมืองในการประเมิน

ด้วยโดยการประเมินบริบทจะเกี่ยวข้องกับ core values ในการกำหนดเป้าหมาย กล่าวคือ กรรมการบริหารการเงินการคลัง ระดับจังหวัด การจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล บริสุทธิ์ ยุติธรรม เพื่อให้โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลได้รับผลประโยชน์สูงสุด

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยในประเด็นด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า การบริหารจัดการเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติชัดเจนมีความชัดเจนในการดำเนินงาน สามารถตรวจสอบได้ การจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติให้กับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล มีความบริสุทธิ์ ยุติธรรม เนื่องจากการจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการประสานงานสาธารณสุขระดับอำเภอ และหลักเกณฑ์การจัดสรรเงิน fixed cost ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และสำนักงานสาธารณสุขอำเภอมีความเหมาะสมแล้ว เพราะผ่านการพิจารณาเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารการเงินการคลัง ระดับจังหวัด สอดคล้องกับผลการศึกษาของ รุ่งเรือง แสนโกษา เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร และสมเจตน์ ภูศร[8] ที่กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการกองทุนหลักประกัน เช่น ปัจจัยด้านการรับรู้บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ บริหารกองทุน เป็นต้น กล่าวคือ กรรมการบริหารการเงินการคลัง ระดับจังหวัด มีบทบาทหน้าที่ในการกำหนดหลักเกณฑ์การจัดสรรเงิน fixed cost ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และสำนักงานสาธารณสุขอำเภอให้มีความเหมาะสม ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวสามารถปฏิบัติได้เป็นอย่างดี และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Stufebeam and Shinkeld[4] ที่ว่า ปัจจัยนำเข้าเป็นการประเมินสิ่งนำเข้าเพื่อการวางแผน การเลือกกลยุทธ์ ที่ตอบสนองต่อความต้องการและมีความเป็นไปได้ ตลอดจนงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับแผนงาน กล่าวคือ การจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติให้กับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีความเหมาะสม เนื่องจากผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารการเงินการคลัง ระดับจังหวัด เพื่อให้มีแนวทางในการปฏิบัติเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยในประเด็นด้านกระบวนการ พบว่า สามารถแบ่งประสิทธิภาพการดำเนินงานออกเป็น 2 ระดับ คือ ที่ระดับประสิทธิภาพดีมาก เช่น ผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชน สารธารณสุขอำเภอ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และผู้เกี่ยวข้องสามารถนำเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติไปใช้ในการดำเนินงานต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม เป็นต้น และที่ระดับประสิทธิภาพดี เช่น ผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชน สารธารณสุขอำเภอ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และผู้เกี่ยวข้องสามารถกำหนดกิจกรรมได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สอดคล้องกับแนวคิดของ Stufebeam and Shinkeld[4] ที่ว่า ปัจจัยกระบวนการ เป็นการประเมินกระบวนการในการดำเนินงานของโครงการซึ่งเกี่ยวข้องกับการติดตามรวมถึงเอกสาร และกิจกรรมต่าง ๆ กล่าวคือ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชน สารธารณสุขอำเภอ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และผู้เกี่ยวข้องสามารถกำหนดกิจกรรมได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ คือ การดำเนินงาน

ที่มีประสิทธิภาพ และประชาชนมีสุขภาวะที่ดี นอกจากนี้ยังพบว่า บุคลากรของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลขาดทักษะด้านการเงินการคลัง การแก้ไขปัญหา มอบหมายให้บุคลากรที่รับผิดชอบด้านการเงินการคลังเข้าฝึกอบรมหลักสูตรการเงินการคลังกับบุคลากรทางการเงินสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สอดคล้องกับผลการศึกษาของอรรคเดช นามโนรินทร์[9] ที่กล่าวว่า ควรมีการเพิ่มกรอบอัตราให้เหมาะสมกับภาระงาน เพื่อสามารถแบ่งแยกหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม และการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในระบบสารสนเทศทางการบัญชีที่นำมาใช้แก่บุคลากรทางด้านการเงินและการบัญชีของเทศบาลตำบล

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยในประเด็นด้านผลลัพธ์ พบว่า ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีความคิดเห็นที่ระดับประสิทธิภาพดีมากในทุกประเด็น เช่น สามารถนำหลักเกณฑ์การจัดสรรเงิน fixed cost ปีงบประมาณ 2563 เป็นต้นแบบในการกำหนดหลักเกณฑ์การจัดสรรเงิน fixed cost ปีงบประมาณ 2564 ได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Stufebeam and Shinkeld[4] ที่ว่า ผลลัพธ์ เป็นการประเมินผลผลิตและผลที่ได้จากโครงการซึ่งเกี่ยวข้องกับการประเมิน ได้แก่ การประเมินผลกระทบ การประเมินประสิทธิผล คุณภาพ และความสำคัญของผลลัพธ์ที่ได้ การประเมินความสำเร็จและความต่อเนื่อง การประเมินเพื่อขยายความสำเร็จของโครงการนำไปประยุกต์ใช้กับโครงการอื่น กล่าวคือ ความสำเร็จของหลักเกณฑ์การจัดสรรเงิน fixed cost ปีงบประมาณ 2563 คือ สามารถใช้เป็นต้นแบบในการกำหนดหลักเกณฑ์การจัดสรรเงิน fixed cost ปีงบประมาณ 2564

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยในประเด็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติม พบว่า สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดควรจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้านการเงิน โดยให้ครอบคลุมถึงการจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และมีการกำกับติดตามผลการนำคู่มือการปฏิบัติงานด้านการเงินอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับผลการศึกษาของพีรดา จงสถิตรักษ์[10] ที่กล่าว่า ควรมีการติดตามและประเมินผลในระหว่างปฏิบัติงานที่มุ่งเน้นความต่อเนื่องและสม่ำเสมอเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานควบคุมภายในของงานการเงินและบัญชี กล่าวคือ เพื่อเป็นการตรวจสอบผลการนำคู่มือการปฏิบัติงานด้านการเงิน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา ผู้บริหารควบมีการกำกับติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรที่รับผิดชอบด้านการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการเงินการคลังน้อย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมาในฐานะที่เป็นหน่วยงานต้นสังกัดควรมีการอบรมเพื่อเพิ่มองค์วามรู้ และทักษะในการบริหารจัดการการเงินการคลังให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง โดยการจัดอบรมควรจัดอบรมในระดับพื้นที่ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจกระบวนการดำเนินงานมากยิ่งขึ้น

1.2 ผลการวิจัยพบว่า คู่มือการปฏิบัติงานด้านการเงิน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา สามารถใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานด้านการเงินให้กับโรงพยาบาลชุมชน

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลได้เป็นอย่างดี ดังนั้น กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา ควรพัฒนาคู่มืออย่างต่อเนื่อง เพื่อให้กฎระเบียบ หลักเกณฑ์การดำเนินงานต่าง ๆ มีความทันสมัย และเป็นปัจจุบันมากที่สุด เพื่อให้พื้นที่สามารถดำเนินงานด้านการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา เพื่อให้ทราบปัจจัยที่มีผลโดยตรงต่อการจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา มีความเหมาะสมและให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

2.2 การศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษากระบวนการจัดการความรู้การจัดสรรเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา เพื่อนำองค์ความรู้ข้อค้นพบมาช่วยในการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอน

เอกสารอ้างอิง

[1] สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. พระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2545. [ออนไลน์]. (2545). [เข้าถึงเมื่อ วันที่ 20 พฤศจิกายน 2562]. เข้าถึงได้จาก : http:// web. Krisdika.go.th/data/law/law2/%CB29/%CB29-20-2545-a0001.pdf

[2] สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ. คู่มือบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติปีงบประมาณ 2563. กรุงเทพฯ : สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ; 2563.

[3] กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา. การปฏิบัติงานด้านการเงิน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา. นครราชสีมา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา. สำเนาอัด 2562.

[4] Stufebeam, D. L., & Shinkeld, A. J. Evaluation Theory, Models & Applications. San Francisco, CA: Jossey-Bass; 2007.

[5] Yamane, T. Statistic: An Introductory Analysis. 3 rd ed. New York : Harper and Row; 1973.

[6] สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. การสนับสนุนค่าใช้จ่ายที่เป็นต้นทุนคงที่ (fixed cost) ในการบริการของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) และสถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ. นนทบุรี : สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. สำเนาอัด 2559.

[7] ยุบล เบ็ญจรงคกิจ. การวิเคราะห์ผู้รับสาร. กรุงเทพฯ : ที.พี.พริ้นท์ จำกัด, 2542.

[8] รุ่งเรือง แสนโกษา เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร และสมเจตน์ ภูศร. รูปแบบการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น ในเครือข่ายเขตบริการสุขภาพที่ 7 กลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ (ร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคาม และกาฬสินธุ์). วารสาร

บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ 2557; 8(2) พฤษภาคม-สิงหาคม 2557 : 156 – 168.

[9] อรรคเดช นามโนรินทร์. การประเมินระบบการควบคุมภายในทางด้านการเงินและการบัญชีของเทศบาลตำบลในอำเภอกุดจับ จังหวัดอุดรธานี. [หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต]. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัย เชียงใหม่; 2558.

[10] พีรดา จงสถิตรักษ์. การประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงานควบคุมภายในของงานการเงินและบัญชี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ในการประชุมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติครั้งที่11. สงขลา : มหาวิทยาลัยหาดใหญ่; 2563.